

SHABBAT SHUVA 2020/5781 – SOURCE SHEET
HIGH HOLIDAYS – SAD TIME OR HAPPY TIME?

www.rabbidunner.com

A SHIUR IN MEMORY OF ANNA MARKHEIM SILBERSPITZ (1923-2019)

חנה בת שמעון ע"ה

*Why do we fast on Yom Kippur? Why don't we fast on Rosh Hashana?
Should we fast on Shabbat Shuva? Shouldn't we fast every day of Aseret Yemei
Teshuva? Why is any Yomtov happy? What does happiness mean in practical terms?
Can we be happy and fast at the same time?*

1. ROSH HASHANA 18B / BEIT YOSEF (R. YOSEF KARO):

THE FAST OF GEDALIAH – WHEN WAS GEDALIAH KILLED? WHY DO WE FAST ON 3RD TISHREI?

צום השביעי זה ג' בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם.
כתב רבינו ירוחם... בראש השנה נהרג, ונדחה תעניתו ליום חול.

2. VAYIKRA 23 - ARE ROSH HASHANA & YOM KIPPUR CONSIDERED YOMTOV?

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי: (ג) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מִלְאָכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מִלְאָכָה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבַּת הוּא לֵה' בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם: (ד) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם: (ה) בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים פָּסַח לֵה': (ו) וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמִּצּוֹת לֵה' שִׁבְעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ: (ז) בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מִלְאָכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ... (ח) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבְּתוֹן זָכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ: (כה) כָּל מִלְאָכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אֲשֶׁה לֵה': (כו) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (כז) אַךְ בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֲשֶׁה לֵה': ... (לב) שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן הוּא לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּתְּשׁוּעָה לַחֹדֶשׁ בְּעָרֵב מִעָרֵב עַד עָרֵב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבְּתֵכֶם: (לג) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (לד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסּוּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לֵה': (לה) בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מִלְאָכָת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: (לו) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהִקְרִיב אֲשֶׁה לֵה' עֲלֶה וּמִנְחָה זֶבַח וְנִסְכִּים דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ:

לח) מלְבַד שְׁבֵתת יְקוֹק וּמְלַבֵּד מִתְנַוְתִּיכֶם וּמְלַבֵּד כָּל נְדָרֵיכֶם וּמְלַבֵּד כָּל נְדַבְתֵּיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ ה' :
לט) אֵד בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂרֵי יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפָּכֶם אֶת תְּבוּאֹת הָאָרֶץ תַּחֲגוּ אֶת חַג ה' שְׁבַעַת יָמִים
בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שְׁבַתוֹן וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי שְׁבַתוֹן : ... (מא) וְחִגְתֶּם אֹתוֹ חַג לֵה' שְׁבַעַת יָמִים בְּשָׁנָה חֻקַּת
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי תַּחֲגוּ אֹתוֹ : (מד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מַעֲדֵי ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

3. ARACHIN 10B – SAYING HALLEL ON ROSH HASHANA AND YOM KIPPUR

ראש השנה ויום הכיפורים דאיקרו מועד ואיקדוש בעשיית מלאכה לימא [הלל].

Rosh Hashana and Yom Kippur are called 'Moed', and are sanctified with [a prohibition against] doing work – so [Hallel] should [surely] be said?

משום דר' אבהו דאמר רבי אבהו אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביום הכפורים?

[We don't say Hallel] because of [the statement of] R' Abahu, as R' Abahu said, the ministering angels said before God, "Master of the Universe, why does [the nation of] Israel not sing [Hallel] before you on Rosh Hashanah and Yom Kippur?"

אמר להן אפשר מלך יושב על כסא הדין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה לפני

[G-d] replied to them, "Does it make any sense that when the King sits on the Throne of Judgment, and the books of the living and the books of the dead are open before Him, for [the nation of] Israel to sing before Me?"

4. RAMBAM CHANUKA 3:6 – WHY WE DON'T SAY HALLEL ON ROSH HASHANA & YOM KIPPUR

אָבֵל רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכְּפוּרִים אֵין בְּהוֹן הַלֵּל לְפִי שְׁהוֹן יָמֵי תְּשׁוּבָה וְיִרְאָה וְפִחַד לֹא יָמֵי שְׂמֵחָה יְתֵרָה.

But on Rosh Hashana and Yom Kippur there is no Hallel because these are days of Teshuva, awe and fear, not days of **excessive** joy.

5. TAANIT 26B – YOM KIPPUR IS THE MOST JOYOUS DAY OF THE YEAR

אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיוה"כ שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי שאין לו.

Rabbi Shimon ben Gamliel says, there were no days as joyous for the Jewish people as the 15th of Av and Yom Kippur, as on these days the daughters of Jerusalem would go out in white clothes, borrowed from one another. [Why were they borrowed?] So as not to embarrass one who did not have her own.

6. RABBEINU ASHER (ROSH) – WHY DON'T WE FAST ON ROSH HASHANA & SHABBAT SHUVA?

ולהתענות בשני ימים טובים של ר"ה ובשבת שבין ר"ה ליום הכפורים ... ונראה דברי רב האי שכתב ולהתענות בשני ימים טובים של ר"ה אנו רואין שיפה הוא שלא להתענות שכך אמרו פרנסי ישראל הראשונים לישראל בר"ה "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי קדוש היום." וכן בשבת שובה אין אנו רואין שיתענה אדם, שהרי תשעה באב שהוא תענית חמור לא רצו לקבוע אותו בשבת אלא דחו אותו...

With regard to the matter of fasting on the two festival days of Rosh Hashana and the Shabbat between Rosh Hashana and Yom Kippur... I am partial to the words of Rav Hai [Gaon] who writes that ... it is better not to fast as this is what the first leaders of Israel said to the Israelites on Rosh Hashana (Nehemiah 8:10) "Eat fatty foods, and drink sweet drinks, for today is a sacred day." Similarly, with Shabbat Shuva, it is not appropriate for someone to fast [on Shabbat], for Tisha B'Av is a strict fast, [and Chazal] determined not to make it on a Shabbat, instead it is postponed...

7. NEHEMIAH 8 – THE FIRST ROSH HASHANA AFTER THE BABYLONIAN EXILE

(א) וַיִּאָסְפוּ כָּל הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד אֶל הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם וַיֹּאמְרוּ לְעֶזְרָא הַסֹּפֵר לְהִבְיָא אֶת סֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת יִשְׂרָאֵל: (ב) וַיָּבִיֵא עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֶת הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּהָל מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה וְכָל מִבְּיֵן לְשִׁמְעַי בַּיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: (ג) וַיִּקְרָא בּוֹ לִפְנֵי הָרְחוֹב אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמַּיִם מִן הָאֹרֶץ עַד מִחֲצִית הַיּוֹם נֶגֶד הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַמְּבִינִים וְאֲזַנְי כָּל הָעָם אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה: ... (ט) וַיֹּאמֶר נְחֻמְיָה הוּא הַתְּרַשֶּׁתָּא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם הַמְּבִינִים אֶת הָעָם לְכָל הָעָם הַיּוֹם קָדֹשׁ הוּא לֵה' אֱלֹהֵיכֶם אֵל תִּתְאַבְּלוּ וְאֵל תִּבְכּוּ כִּי בּוֹכִים כָּל הָעָם כְּשִׁמְעָם אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה: (י) וַיֹּאמֶר לָהֶם לִכּוּ אֲכָלוּ מִשְׁמָנִים וּשְׁתוּ מִמֵּתִיקִים וּשְׁלַחוּ מְנוֹת לְאֵין נֶכֶן לוֹ כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדַנְיָנוּ וְאֵל תַּעֲצְבוּ כִּי חֲדָתָה ה' הִיא מְעַזְקָם:

1. Now all the people gathered as one man to the square that was before the Water Gate, and they said to Ezra the scholar to bring the scroll of the Law of Moses, which the Lord had commanded Israel. 2. And Ezra the priest brought the Law before the congregation, both men and women, and all who could hear with understanding, **on the first day of the seventh month**. 3. And he read in it before the square that was before the Water Gate from the [first] light until midday in the presence of the men and the women and those who understood, and the ears of all the people were [attentive] to the Scroll of the Law... 9. Then Nehemiah – also known as Hattirshata - and Ezra the priest, the scholar (scribe), and the Levites who educated the people, said to all the people, "**This day is holy to the Lord your God**; neither mourn nor weep," for all the people were weeping when they heard the words of the Law. 10. And he said to them, "**Go, eat fatty foods and drink sweet drinks** and **send gifts of food** to whoever has nothing prepared, for the day is holy to our Lord, **and do not be sad, for the joy of God is your strength.**"

8. RABBEINU ASHER – ROSH HASHANA IS A HAPPY DAY

בתשובת מר שר שלום כתוב בר"ה היו אומרים בשתי ישיבות בין בתפלה בין בקידושא "מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון את יום הזכרון הזה" שהרי כתוב "אלה מועדי ה'" בריש ענינא, ובסוף מנינא "וידבר משה את מועדי ה'" וקאי אכל ענינא, פסח ועצרת וראש השנה ויום הכפורים וסוכות ושמיני עצרת, וכולהו איתקוש להדדי לקרותם "מועדי ה' מקראי קדש"...

ומנין ש[ר"ה] נקרא חג? שנאמר "בכסה ליום חגיגנו." ומנין שנקרא שמחה? שנאמר "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם" ואמר מר סוכה נה. "חדשיכם כיצד? זה ר"ה."

וגם בספר עזרא מצינו שהיו בוכים בשובם מן הגולה ואמר להם עזרא ... "ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות ... כי קדוש היום לאדנינו ואל תעצבו כי ה' ה' הוא מעזכם" ... מכאן שאין מתענין בראש השנה ...

9. YERE'IM – FASTING ON YOM KIPPUR HAD TO BE SPECIFICALLY MANDATED

שמחה בחג המצות וראש השנה לא כתיב. מנלן? מהיקש דר' יונה בשבועות פ"א [י' א'] "אלה תעשו לה' במועדיכם" א"ר יונה הוקשו כל המועדות זה לזה. ויום הכפורים אע"פ שהוא בכלל המועדים אינו בכלל שמחה, דהא כתיב ביה "ועניתם את נפשותיכם."

10. TAANIT 30B – IT ACTUALLY MAKES SENSE THAT YOM KIPPUR IS A HAPPY DAY...

א"ר שמעון ב"ג לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיוה"כ. בשלמא יום הכפורים משום דאית ביה סליחה ומחילה ... אלא ט"ו באב מאי היא?

[It says in the Mishna] Rabban Shimon ben Gamliel said: There were no days as happy for the Jewish people as the 15th of Av and Yom Kippur. [The Gemara asks:] **It makes sense that Yom Kippur is a day of joy because it includes pardon and forgiveness...** but what about 15th of Av?!

11. MISHNA BERURA 585:25 – THE JOY OF FORGIVENESS

מכבסין ומסתפרין בער"ה - להראות שאנו בטוחין בחסדו ית' שיוציא לצדק משפטינו. ומ"מ לא ילבש בר"ה בגדי רקמה ומשי כבשאר יו"ט דיהא מורא הדין אלא ילבש בגדים לבנים נאים [ט"ז בשם רש"ל]:

12. EATING ON EREV YOM KIPPUR – THE ONLY DAY WE ARE OBLIGATED TO EAT ALL DAY

"מצווה לאכול בערב יום הכיפורים ולהרבות בסעודה" (שו"ע או"ח תרד, א). וראוי לדעת כי זה היום היחיד בשנה שבו יש מצווה מהתורה לאכול. אמנם בליל הסדר יש מצווה לאכול מצה בשיעור כזית, ובליל סוכות יש מצווה לאכול כזית לחם בתוך הסוכה, אבל אין במועדים אלו מצווה לאכול ולהיות שבע. ואפילו בשבתות ובימים טובים אין מצווה לאכול דווקא, אלא המצווה היא לענג את השבת ולשמוח ביום טוב, ומכיוון שהעונג והשמחה באים בדרך כלל גם על ידי אכילה ושתייה, אנו אוכלים ושותים; אבל אם יהיה אדם שהאכילה תקשה עליו ותצער אותו, הוא יהיה פטור מלאכול.

יש רק יום אחד בשנה שבו מצווים אנו על פי התורה לאכול ולשבוע. ואימתי הוא יום זה? בתשיעי בחודש תשרי, ערב יום הכיפורים. וכל כך גדולה חשיבותה של מצווה זו, עד שאפילו ממעטים בתלמוד תורה בערב יום הכיפורים כדי לאכול ולשתות. אמר האר"י הקדוש, שבאכילה של ערב יום הכיפורים לשם שמיים יכול אדם לתקן את אכילתו של כל השנה. ויש מי שאמר שצריכים לאכול בערב יום הכיפורים כפליים ממה שאוכלים ביום רגיל.

ולכאורה ביום שלפני יום הכיפורים היה ראוי להתמלא בחיל ורעדה, ומה המקום לשמחת אכילה ושתייה? באר רבי משה קורדברו שהשמחה היא לקראת מצוות התשובה שאנו מקיימים ביום הכיפורים, שכן ראוי לשמוח מאוד בקיום כל המצוות, ועל אחת כמה וכמה במצווה חשובה כמצוות התשובה, שעל ידה אדם מתקן את חטאיו ומתקרב מחדש אל הקב"ה. אלא שהתשובה עצמה כרוכה בצער ובחרטה, בוידוי ובקבלה לעתיד, ובאותה שעה אי אפשר לשמוח באופן גלוי. ולכן ציוותה התורה שנשמח באכילה ושתייה לפני יום הכיפורים, ומתוך כך נכנס ליום הקדוש, יום שבו הקב"ה סלל עבורנו דרך לשוב אליו בתשובה.